

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

16. detsember 2010*

Kohtuasjas C-480/09 P,

mille ese on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 26. novembril 2009 esitatud apellatsioonkaebus,

AceaElectrabel Produzione SpA, asukoht Rooma (Itaalia), esindajad: *avvocato* L. Radicati di Brozolo ja *avvocato* M. Merola,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindaja: V. Di Bucci,

kostja esimeses kohtuastmes,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

Electrabel, asukoht Brüssel (Belgia), esindajad: *avvocato* L. Radicati di Brozolo ja *avvocato* M. Merola,

menetlusse astuja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. N. Cunha Rodrigues, kohtunikud A. Arabadjiev (ettekandja), A. Rosas, A. Ó Caoimh ja C. Toader,

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 30. septembri 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Oma apellatsioonkaebuses palub AceaElectrabel Produzione SpA (edaspidi „AEP”) tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 8. septembri 2009. aasta otsuse kohtuasjas T-303/05: AceaElectrabel vs. komisjon (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega nimetatud kohus jättis rahuldamata apellandi nõude tühistada komisjoni 16. märtsi 2005. aasta otsus 2006/598/EÜ riigiabi kohta, mida Itaalia (Lazio piirkond) kavatseb anda kasvuhoonegaaside heidete vähendamiseks (ELT 2006, L 244, lk 8, edaspidi „vaidlusalune otsus”).

Vaidluse taust

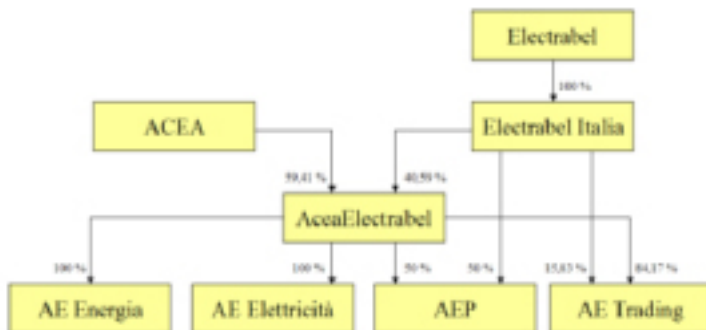
- 2 Käesoleva kohtuvaidluse aluseks olevad asjaolud, nii nagu need on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–17, võib kokku võtta järgmiselt.
- 3 AEP on elektrienergiat tootev äriühing, mida kontrollivad Electrabel Italia SpA (edaspidi „Electrabel Italia”) ja AceaElectrabel Holding SpA (edaspidi „AceaElectrabel”), mõlemad 50% ulatuses.

- 4 Electrabel Italiat kontrollib 100% ulatuses Electrabel SA (edaspidi „Electrabel”), mille asukoht on Belgias.

- 5 AceaElectrabel on ühissettevõtte, mille asutasid ACEA SpA (edaspidi „ACEA”) ja Electrabel Italia. See ühissettevõtte tegutseb elektrienergia ja gaasi sektoris. Seda kontrollib 59,41% ulatuses ACEA ja 40,59% ulatuses Electrabel Italia. Ühissettevõtte asutamise kokkuleppes nähti ette, et ACEA pidi AEP-le üle andma kaks soojuselektrikäitist ning viis hüdroelektrijaama, samas kui Electrabel pidi koostama rea projekte käitiste ehitamiseks.

- 6 AceaElectrabel kontrollib lisaks kas täielikult või osaliselt järgmisi ettevõtjaid: Acea-Electrabel Energia (100%), AceaElectrabel Elettricità (100%) ja AceaElectrabel Trading (edaspidi „AE Trading”, 84,17%).

- 7 Nende ettevõtjate ülesehitust võib seega illustreerida järgmiselt:

- 8 28. jaanuaril 2002 teatas Itaalia Vabariik Euroopa Komisjonile kahest investeerimisabi projektist, millest üks seondus Rooma lähedal linna soojusvõrgu ehitamisega, mida pidi energiaga varustama koostootmisjaam, mis osaliselt uuendati ja mille otstarvet osaliselt muudeti ning mis pidi sel moel varustama küttega uut linnaosa (edaspidi „kõnealune abi”). Projekti investeerimiskulude suuruseks oli 9 500 000 eurot ning kõnealuse abi suuruseks 3 800 000 eurot.
- 9 13. mai 2003. aasta kirjas teavitas komisjon Itaalia Vabariiki oma otsusest algatada kõnealuse abi suhtes EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus. Ta leidis nimelt, et kõnealune abi oli küll kooskõlas ühisturuga, kuid et tuli kohaldada põhimõtteid, mida Euroopa Kohus oli väljendanud oma 15. mai 1997. aasta otsuses kohtuasjas C-355/95 P: TWD vs. komisjon (EKL 1997, lk I-2549), millega kinnitati Esimese Astme Kohtu 13. septembri 1995. aasta otsust liidetud kohtuasjades T-244/93 ja T-486/93: TWD vs. komisjon (EKL 1995, lk II-2265) (edaspidi „kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenev kohtupraktika”).
- 10 Selles osas märkis komisjon esiteks, et ACEA oli üks energiasektori kommunaalettevõtetest, mis said abi abikavade (edaspidi „varasem abi”) raames, mis tunnistati ebaseaduslikuks ning ühisturuga kokkusobimatuks komisjoni 5. juuni 2002. aasta otsusega 2003/193/EÜ riigiabi kohta, mida Itaalia on andnud maksuvabastuste ja madala intressimääraga laenudena kommunaalettevõtetele, mille enamusosalus kuulub riigile (EÜT L 2003, L 77, lk 22; edaspidi „varasem otsus”), ja teiseks, et Itaalia Vabariik ei olnud vaatamata kahele vastavasisulisele meeldetuletusele kinnitanud ACEA-le nende kavade raames makstud summade tegelikku tagasimaksmist, mis oli ette nähtud kõnealuse otsuse artiklis 3.
- 11 Nimelt oli komisjon seisukohal, et ACEA oli kõnealuse abi algne saaja; AEP oli saanud praeguseks abi saajaks üksnes rea ümberkorralduste tagajärjel. Lisaks sellele leidis

komisjon, et ACEA-d ja AEP-d tuli käsitada ühe majandusüksusena ning et vaata-mata sisemisele ümberkorraldusele tuleb seda sama kontserni, ACEA kaasa arvatud, käsitada kõnealuse abi saajana.

- 12 16. märtsil 2005 võttis komisjon vastu vaidlusaluse otsuse, millega ta tunnistas kõ-nealuse abi ühisturuga kokkusobivaks, kuid peatas abi AEP-le väljamaksmise seniks, kuni Itaalia Vabariik ei ole esitanud tõendeid varasema abi tagasimaksmise kohta ACEA poolt.

Menetlus Esimese Astme Kohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 13 AEP esitas EÜ artikli 230 alusel hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kant-seleisse 3. augustil 2005, paludes vaidlusalune otsus tühistada.
- 14 Oma esimese väitega viitas AEP EÜ artikli 87 lõike 1 rikkumisele ja samuti vigadele vaidlusaluse otsuse põhjendustes ning kõnealuse abi riigiabiks kvalifitseerimise kü-simuses läbi viidud uurimise raames. Teine väide käsitles EÜ artikli 88 ja nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjali-kud eeskirjad EÜ artikli [88] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), rikkumist ja samuti õigusnormide rikkumist ning vaidlusaluse otsuse põh-jenduste ebapiisavat ja vastuolulist laadi seoses kõnealuse abi saaja isiku kindlaks-määramisega. Kolmas väide tugines kõnealuse abi maksmise peatamise ebaseadus-likkusele ning kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenevale kohtupraktikale viitamise asjakohatusele.

- 15 6. detsembril 2005 palus Electrabel luba astuda menetlusse AEP nõuete toetuseks. 7. aprilli 2006. aasta määrusega rahuldab Esimese Astme Kohtu viienda koja esimees selle taotluse.
- 16 24. juulil 2007 palus Esimese Astme Kohus pooltel ja Itaalia Vabariigil esitada talle võimaluse korral materiaalne tõend varasema abi võimaliku tagasimaksmise kohta ACEA poolt.
- 17 7. septembri 2007. aasta kirjas kinnitas Itaalia Vabariik, et ACEA oli 1998. aastaga seoses tagasi maksnud 1 511 135,88 eurot ning 1999. aastaga seoses 1 534 938,78 eurot.
- 18 14. veebruari 2008. aasta kirjas viitas komisjon sellele, et ACEA poolt tagasi makstud summad moodustasid äärmiselt väikese protsendi varasema otsuse alusel tagasimaksmisele kuuluvast summast võrreldes ACEA 2004. aasta bilansis esitatud arvutustega. Ta rõhutas, et peatava mõjuga tingimust, millest sõltus kõnealuse abi maksmine, ei saanud seega pidada täidetuks.
- 19 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Esimese Astme Kohus hagi rahuldamata.
- 20 Seoses esimese väitega asus Esimese Astme Kohus seisukohale, et komisjon võis kõnealuse abi kvalifitseerida EÜ artikli 87 lõiget 1 rikkumata riigiabiks, sest asjaomase linna soojusvõrgu kohalik olemus ei välistanud konkurentsisuhteid teiste energiatootetega ega liikmesriikidevahelise kaubanduse võimalikku kahjustamist, ning et see

järeldus oli piisavalt põhjendatud. Lisaks lükkas Esimese Astme Kohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi argumendid, mille kohaselt olid vaidlusaluse otsuse põhjendused vastuolulised ning kõnealuse abi riigiabiks kvalifitseerimise küsimuses läbi viidud uurimine ebapiisav, leides, et hagiavaldus ei sisaldanud selles osas ühtegi argumenti.

- 21 Esimese Astme Kohus tunnistas teise väite vastuvõetamatuks osas, milles see tugines EÜ artikli 88 ja määruse nr 659/1999 rikkumisele, sest esimeses kohtuastmes esitatud hagiavaldus ei sisaldanud Esimese Astme Kohtu arvates ühtegi kõnesolevate rikkumistega seotud argumenti. Mis puudutab teise väite seda osa, mis käsitles õigusnormide rikkumist ja vaidlusaluse otsuse põhjenduste ebapiisavat ning vastuolulist laadi seoses kõnealuse abi saaja isiku kindlaksmääramisega, siis leidis Esimese Astme Kohus esiteks, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et kõnealuse abi uurimise raames tuli ACEA-d ja AEP-d käsitada majandusüksusena ja et ACEA-d tuleb pidada kõnealuse abi saajaks. Teiseks leidis Esimese Astme Kohus, et vaidlusalune otsus oli piisavalt põhjendatud ning ei sisaldanud vasturääkivusi.
- 22 Mis puudutab kolmandat väidet, siis lükkas Esimese Astme Kohus tagasi argumendid, mille kohaselt ei esinenud ACEA ja AEP samasust ega varasema abi ning kõnealuse abi kumuleerumist, viidates oma teise väite hindamise raames esitatud kaalutlustele. Ta leidis samuti, et vastupidi AEP väidetele oli kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenev kohtupraktika kohaldatav ka üldiste abikavade, mitte ainuüksi individuaalse abi suhtes. Lõpetuseks leidis Esimese Astme Kohus, et komisjon ei eiranud nimetatud kohtupraktikat, kui ta leidis, et ta ei olnud kohustatud tõendama konkurentsi moonutavat mõju, mida avaldaks varasema abi ja kõnealuse abi kumuleerumine, ega eelnevalt välja selgitama varasema abi täpset summat.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

23 AEP palub Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus ning rahuldada esimeses kohtuastmes esitatud nõuded;
- teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtule ja
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

24 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja AEP-lt.

Apellatsioonkaebus

- 25 Apellant esitab kaks väidet, millest esimene tugineb esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses sisalduvate väidete moonutamisele, õigusnormide rikkumisele ning vaidlustatud kohtuotsuse irratsionaalsele ning vastuolulisele põhjendusele seoses kõnealuse abi saaja isiku kindlaksmääramisega. Teine väide tugineb esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses sisalduvate väidete moonutamisele, õigusnormide rikkumisele ning samuti selle kohtuotsuse põhjenduste vastuolulisele ning ebapiisavale laadile seoses kohtuotsusest TWD vs. komisjon tuleneva kohtupraktika ulatusega.

Esimene väide, mis käsitleb kõnealuse abi saaja isiku kindlaksmääramist

Esimese väite esimene osa, mis tugineb esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses sisalduvate väidete moonutamisele

– Poolte argumendid

- 26 AEP on seisukohal, et esimeses kohtuastmes esitatud teise väite vastuvõetamatuks tunnistamine osas, milles see tugines EÜ artikli 88 ja määruse nr 659/1999 rikkumisele, on tingitud hagiavalduse pealiskaudsest uurimisest, sest viidet neile eeskirjadele tuli lugeda koosmõjus argumentatsiooniga, mis seondub kõnealuse abi saaja isiku kindlaksmääramisel tehtud veaga. Nimelt on apellandi arvates abisaaja õigesti

kindlaksmääramine asjakohane riigiabi valdkonnas kehtivate menetluseeskirjade järgimise seisukohast.

- 27 AEP leiab, et ACEA ja AEP vahelise majandusjärgluse küsimust, mis kaasnes ettevõtte selle osa üleandmisega, millega seondus kõnealuse abi esemeks olev projekt, käsitleti põhjalikult nii poolte kirjalikes dokumentides kui ka kohtuistungil. Kuid Esimese Astme Kohus ei arvestanud sellegipoolest selle aruteluga, moonutades seeläbi hagiavalduses sisalduvaid väiteid ja uurimise tulemust.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 28 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab Üldkohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükkama talle esitatud hagiavalduse nõuded, kui hagiavalduse tekstist endast ei nähtu ühtselt ja arusaadavalt peamised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millel need nõuded põhinevad (18. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-215/05 P: Rossi vs. Siseturu Ühtlustamise Amet, EKL 2006, lk I-7057, punkt 37, ja 13. märtsi 2007. aasta määrus kohtuasjas C-150/06 P: Arizona Chemical jt vs. komisjon, punkt 45).
- 29 Seega toimis Esimese Astme Kohus õigesti, kui ta lükkas pärast selle märkimist, et tema kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt peab hagiavalduses olema märgitud hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest ning seda piisavalt selgelt ja täpselt, et kostjal oleks võimalik oma kaitset ette valmistada ja nimetatud kohtul hagi üle otsustada, vastuvõetamatuse tõttu tagasi EÜ artikli 88 ja määruse nr 659/1999 rikkumisele tugineva argumentatsiooni, põhjendusel et see ei vastanud eespool toodud tingimustele.

- 30 Nimelt ei olnud Esimese Astme Kohtule esitatud hagiavalduses selgelt ja ühemõtteliselt, ühtselt ja arusaadavalt selgitatud, kuidas vaidlusalune otsus neid sätteid rikkus. Lisaks sellele ei esitanud AEP Euroopa Kohtule ühtegi asjaolu tõendamaks, et Esimese Astme Kohtule esitatud hagiavaldus täitis nimetatud tingimusi.
- 31 Eeskätt ei piisa selles osas väitest, et viidet nimetatud sätetele tuli lugeda koostoimes argumentatsiooniga, mis käsitles kõnealuse abi saaja isiku kindlaksmääramisel tehtud viga, sest esimeses kohtuastmes esitatud hagiavaldusest ei tulenenud sellise seose olemasolu ega see, kuidas väidetav viga asjaomaseid sätteid rikuks.
- 32 Neil asjaoludel tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

Esimese väite teine osa, mis käsitleb õigusnormide rikkumist

– Poolte argumendid

- 33 AEP väidab, et Esimese Astme Kohus rikkus õigusnorme, kinnitades komisjoni selle väite õigsust, mille kohaselt ACEA ja AEP moodustavad majandusüksuse. Nimelt on ACEA-l küll AEP-s vähem kui 30% osalus, kuid Electrabeli osalus AEP-s on 70%, mistõttu ei ole võimalik väita, et AEP moodustab ACEA-ga majandusüksuse.

- 34 AEP on seisukohal, et kogu kohtupraktikast, millele Esimese Astme Kohus viitab toetamaks oma analüüsi, tuleneb, et komisjoni hindamispädevus selle kindlakstegemiseks, kas teatud abi saajate kindlaksmääramise huvides moodustavad kaks või enam ettevõtet majandusüksuse, piirdub juhtudega, mil samale isikule või kontsernile kuulub ainukontroll. Seevastu juhul, kui ettevõtet kontrollib – nagu käesolevas kohtuasjas – ühissetevõtte, mida omakorda kontrollivad kaks eraldiseisvat kontserni, ei saa kõnealusest kohtupraktikast tuletada, et komisjon võib teha järelduse majandusüksuse olemasolu kohta kontrollitava äriühingu ja ühe ühissetevõtet kontrolliva äriühingu puhul.
- 35 AEP leiab samuti, et komisjon ei ole sellist lähenemisviisi kunagi kasutanud muude konkurentsioiguse valdkondade puhul, ehkki konkurentsioiguse raames kasutatakse kõigi selle valdkondade puhul samu mõisteid. Nimelt, vastupidi Esimese Astme Kohu seisukohale võib koondumiste või kartellide valdkonnas kohaldatavaid mõisteid riigiabi valdkonda üle kanda, välja arvatud eriolukordades, mis õigustavad erinevat tõlgendamist.
- 36 Selles osas määratles komisjon apellandi väitel oma otsuses, millega ta kiitis heaks AEP asutamise, selle ühissetevõtte koondumiseks, sest tegemist oli oma emettevõtjatest funktsionaalselt sõltumatu ettevõttega. Kuid funktsionaalse sõltumatuse mõistet kasutatakse konkurentsioiguses ühissetevõtete kohta, mida kontrollivad küll erinevad majanduskonsernid, kuid millel on iseseisev organisatsiooniline ja haldusstruktuur ning mis osalevad turul iseseisvate tegevus- ja finantsvahenditega.
- 37 Seega tegi Esimese Astme Kohus AEP arvates vea, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 142 vaatamata komisjoni varasemale järeldusele, et AEP ei ole tegelikult ACEA-st ja Electrabelist funktsionaalselt sõltumatu, sest viimased kontrollivad

koos AEP-d. Nimelt on apellant seisukohal, et Esimese Astme Kohus ajas segi funktsionaalse sõltumatuse ja kontrolli mõisted – mis tahes kontroll ei mõjuta tingimata ettevõtte funktsionaalset sõltumatust.

- 38 Lisaks sellele, kuivõrd Esimese Astme Kohus asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 142 seisukohale, et AEP ei ole funktsionaalselt sõltumatu, sest tema toodetud elektrienergiat turustab AE Trading, juhib AEP tähelepanu sellele, et sellised kaalutlused ei ole asjakohased, sest tootmise ja hulgimüügi, mille eest hoolitseb käesoleval juhul AEP, ning jaemüügi, mille eest hoolitseb käesolevas asjas AE Trading, üksteisest eraldamine on elektrienergia sektoris tavaline ning komisjon oli sellest koondumise heakskiitmise hetkel teadlik.
- 39 AEP lisab, et ehkki Esimese Astme Kohus märgib, et komisjon ei ole AEP-le omistanud mis tahes vastutust ega nõudnud temalt varasema abi tagasimaksmist, kannab AEP ja tema vahendusel Electrabel sellegipoolest kõnealuse abi maksmise peatamise tagajärjed. Kui komisjon soovis AEP vahendusel mõjutada ACEA-d, ei oleks ta siiski tohtinud mõjutada Electrabeli olukorda ja oleks seega pidanud peatama kõnealuse abi maksmise ACEA-le kuuluva osalusega proportsionaalses osas, st 29,705% ulatuses.
- 40 Esimese Astme Kohtu viide 29. aprilli 2004. aasta otsusele kohtuasjas C-91/01: Itaalia vs. komisjon (EKL 2004, lk I-4355, punktid 50–53) on AEP arvates asjakohatu, sest selle otsuse aluseks olnud kohtuasi käsitles seda, kas konkreetse äriühingu suhtes võis kohaldada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suhtes kohaldatavat sooduskohtlemist, mitte majandusüksusesse kuulumist. Lisaks sellele seondus see kohtuasi äärmisel juhul üheainsa kontserni ainukontrolliga.

- 41 Kuivõrd Esimese Astme Kohus asus seisukohale, et ACEA ja AEP vahel esines majandusjärglus selle ettevõtte osa üleandmise tõttu, millega seondus kõnealuse abi esemeks olev projekt, siis leiab AEP, et see üleandmine ei ole piisav tõendamaks, et ta jätkab ACEA varasemat tegevust ning et temast on saanud vastava abi saaja. Samuti ei saa see olla aluseks järeldusele, mille kohaselt AEP ja ACEA moodustavad majandusüksuse.
- 42 Selles osas märgib AEP, et kõnealuse projekti üleandmine toimus ühisettevõtte asutamise lepingu raames, mis lõpetas ACEA korraldatud pakkumismenetluse, mille raames ettevõtte üleantud osa hinnati sobivalt turureegleid järgides. Kuid komisjoni teatise „Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides” (ELT 2007, C 272, lk 4) punktist 33 tuleneb apellandi arvates, et selliste vara üleandmistele (*asset deals*) korral nagu põhikohtuasjas ei esine varasema ja uue ettevõtte vahel järglust.
- 43 Mis puudutab Esimese Astme Kohtu kaalutlusi seoses ohuga, et ACEA ettevõtte osa AEP-le üleandmise eesmärk võis olla varasemas otsuses kehtestatud tagasimaksmise kohustusest kõrvalehiilimine, siis tuleb AEP meelde, et ta oli Esimese Astme Kohtus märkinud, et majanduslikust ja strateegilisest seisukohast nii oluline tehing nagu AceaElectrabel asutamine ei saanud olla plaanitud selleks, et vältida sellise riigiabi maksmise peatamise ohtu, mille summa on niivõrd väike võrreldes tehingu koguväärtusega.
- 44 Lisaks sellele, leides esiteks, et komisjon ei pidanud tõendama tagasimaksmisest kõrvalehiilimise eesmärki ja teiseks, et üleandmise tuvastamine ning kirjeldus ohtudest, mida see tingis riigiabi eeskirjadega arvestades, olid komisjoni arutelu põhjendami-seks piisavad, vabastas Esimese Astme Kohus komisjoni viimasel lasuvast kohustusest

põhjendada oma otsuseid muul moel, kui viidates teoreetilistele ja paradoksaalsetele hüpoteesidele.

- 45 Kohtuistungil toetas Electrabel AEP argumentatsiooni, millega soovitakse tõendada, et AEP ja ACEA vahel ei esine mis tahes majandusjärglust ning et ACEA ettevõtte asjaomase osa üleandmisel AEP-le puudus mis tahes varasemas otsuses kehtestatud tagasimaksmise kohustusest kõrvalehiilimise eesmärk. Electrabel väitis eeskätt, et kõrvalehiilimise ohtu tuleb hinnata mitte abstraktselt, vaid konkreetsete asjaolude alusel.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 46 Kuna AEP ja Electrabel vaidlustavad Esimese Astme Kohtu järelduse, mille kohaselt komisjon võis käsitleda AEP-d ja ACEA-d varasema abi ja kõnesoleva abi osas majandusüksust moodustavana, siis tuleb kontrollida, kas Esimese Astme Kohus sai vaidlusalust otsust selles osas kinnitada, ilma et ta oleks õigusnorme rikkunud.
- 47 Selles osas tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et sellise ümberkorralduse puhul, mis hõlmab ühe äriühingu tootmiskäitiste üleandmist äsja asutatud tööstusettevõtjatele, kusjuures varasem äriühing omab nendes äsja asutatud tööstusettevõtjates osalust, võib kõiki neid äriühinguid käsitada teatud abi osas üheainsa kontsernina, vaatamata sellele, et äsja asutatud tööstusettevõtjad on kõik varasemast äriühingust eraldiseisvad juriidilised isikud (vt selle kohta 14. novembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 232/82: *Intermills vs. komisjon*, EKL 1984, lk 3809, punkt 11).

- 48 Varasem äriühing ja uued käitajast ettevõtjad võivad eeskätt moodustada majandusüksuse, kui läbiviidud ümberkorraldamine kujutab nii tööstuslikust kui ka finantsseisukohast endast ühtset kogumit (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Intermills vs. komisjon*, punkt 12).
- 49 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb ka see, et kui üksus, millele kuulub kontrollosalus teatud äriühingus, seda äriühingut tegelikult kontrollib, sekkudes otseselt või kaudselt nimetatud äriühingu juhtimisse, siis tuleb seda üksust käsitada kontrollitava ettevõtja majandustegevuses osalevana (10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-222/04: *Cassa di Risparmio di Firenze jt vs. komisjon*, EKL 2006, lk I-289, punktid 112 ja 118).
- 50 Vastasel juhul piisaks olukorrast, kus ettevõtja lihtsalt jagatakse kaheks erinevaks üksuseks, millest esimene tegeleb otseselt varasema majandustegevusega ja teine kontrollib esimest tema juhtimisse sekkudes, et võtta liidu riigiabinormidelt nende kasulik mõju. See võimaldaks teisel üksusel saada riigi poolt või riigi vahenditest antud toetusi või muid soodustusi ning kasutada neid täielikult või osaliselt esimese kasuks, sealhulgas ka nendest kahest üksusest moodustatud majandusüksuse huvides (eespool viidatud kohtuotsus *Cassa di Risparmio di Firenze jt vs. komisjon*, punkt 114).
- 51 Esiteks võib märku anda kontrolli, algatuste tegemise ja rahalise toetuse ülesannete täitmise võimalusest, mis läheb kaugemale lihtsast investori kapitalipaigutusest, ja teiseks illustreerida orgaaniliste ja funktsionaalsete sidemete olemasolu sellise üksuse vahel, millele kuulub teatud äriühingus kontrollosalus, ja selle kontrollitava äriühingu vahel, muu hulgas asjaolu, et kõnealuse üksuse juhatuse ja kontrollorgani liikmed nimetatakse kontrollitava äriühingu võrdväärsesse organitesse (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Cassa di Risparmio di Firenze jt vs. komisjon*, punktid 116 ja 117).

- 52 Käesolevas kohtuasjas ei ole AEP ega Electrabel vaidlustanud Esimese Astme Kohtu järgmisi tuvastusi: esiteks tuvastas nimetatud kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 103, et ACEA oli kõnealuse abi algne saaja, et ACEA ettevõtte see osa, millega seoses abi maksti, anti üle AEP-le ning viimane jätkab ettevõtte selle osa tegevust. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 142 märkis ta samuti, et AEP toodetud elektrienergiat turustab AE Trading, milles AceaElectrabelil on 84,17% osalus ning AceaElectrabelis on omakorda 59,41% osalus ACEA-l.
- 53 Teiseks tuvastas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 109, et AEP on seotud ühteaegu nii ACEA kui ka Electrabeliga ning et ACEA-le kuulub enamusosalus AceaElectrabeli kapitalis, millele omakorda kuulub 50% AEP kapitalist; vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111 tuvastas nimetatud kohus, et ACEA oli sõnaselgelt kinnitanud, et ta kontrollib koos Electrabeliga AEP-d.
- 54 Kolmandaks märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 119, et vaatamata sellele, et Electrabeli esindavad AEP nõukogu 12-st liikmest 8 ja juhatuse 6-st liikmest 4, on kõige olulisemates küsimustes vajalik ühe ACEA-d esindava liikme nõusolek, millest tulenevalt on ACEA-l vetoõigus.
- 55 Kuid käesoleva kohtuotsuse punktides 47 ja 48 viidatud kohtupraktikast tuleneb, et sellistel asjaoludel võis komisjon oma hindamisruumi ületamata leida, et ACEA poolt Electrabeli toetusel läbi viidud ümberkorraldamise tagajärjel moodustavad ACEA ja AEP varasema abi ja kõnealuse abi osas ühtse kogumi, kuivõrd kõnealune ümberkorraldamine hõlmas ACEA ettevõtte asjaomase osa üleandmist AEP-le, AEP jätkas selle ettevõtte osa tegevust, ACEA säilitas AEP-s osaluse ja AEP toodetud elektrienergiat turustas AE Trading, mida ACEA kontrollis tänu enamusosalusele AceaElectrabelis.

- 56 Lisaks sellele, arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 49 ja 51 viidatud kohtupraktikaga, tuleneb nendest samadest tuvastustest, et komisjon võis asuda seisukohale, et ACEA, millele kuulus ühist kontrolli võimaldav osalus AEP-s, teostas tegelikult seda kontrolli, sekkudes otseselt või kaudselt AEP juhtimisse, ja seda nii oma esindajate osaluse kaudu AEP nõukogus ja juhatuses kui ka oma enamusosaluse tõttu AceaElectrabelis, millele kuulus 50% AEP kapitalist.
- 57 Lisaks märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 125 esiteks seda, et ACEA-lt AEP-le üle antud ettevõtte osa üleandmise lepingus sisaldub punkt, mis välistab mis tahes kõnealust osa käsitleva kohtuvaidluse, ning teiseks seda, et ACEA oli sel hetkel juba vaidlustanud varasema otsuse.
- 58 Sellistel asjaoludel ei saa Esimese Astme Kohtule ette heita viga seetõttu, et ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et komisjon oli käesolevas kohtuasjas tõendanud, et ACEA poolt koos Electrabeliga läbi viidud ümberkorraldamine võis tingida varasemas otsuses sisalduva abi tagasimaksmise kohustusest kõrvalehiilimise ohu.
- 59 Nimelt tuleb esiteks asuda seisukohale, et vastupidi AEP ja Electrabeli väidetele ei saa varasema abi tagasimaksmise kohustusest kõrvalehiilimise ohu arvessevõtmine sõltuda tõendi olemasolust selle kohta, et selline eesmärk asjaomase juhtumi faktilisi asjaolusid arvestades tõepoolest esines. Kui see nii oleks, õhutataks ettevõtjaid looma äristrukture, mille eesmärk on ebaseadusliku abi tagasimaksmise kohustusest kõrvalehiilimine, saades kasu sellest, et sellise eesmärgi taotlemise tõendamise koormis lasub komisjonil.
- 60 Sellest lähtuvalt otsustas Esimese Astme Kohus õigesti, et piisas sellest, et komisjon tõendas käesolevas kohtuasjas sellise ohu esinemist.

- 61 Teiseks võis komisjon asuda seisukohale, et juhul, kui ei tuvastata, et AEP moodustab ACEA-ga majandusüksuse, võiks AEP läbi viidud ümberkorraldamise tagajärjel ning ACEA poolt koos teostatava kontrolli all jätkata üleantud tegevust, millega seoses varasemat abi maksti, ning saada kõnealust abi. Lisaks sellele võis ta olla arvamusel, et kõnealuse abi andmine AEP-le võimaldas sellest kasu saada ACEA-l, sest nad jätkavad kumbki oma majandustegevust ühtse kogumi raames.
- 62 Arvestades käesoleva kohtuotsuse punktis 50 viidatud kohtupraktikat, piisab sellest, et ACEA-l on võimalus saada kasu kõnealusest abist, et võtta liidu riigiabinormidelt kasulik mõju, ning see oleks lisaks vastuolus kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulevane kohtupraktika loogikaga.
- 63 Neil asjaoludel võis Esimese Astme Kohus asuda õigusnorme rikkumata seisukohale, et komisjon, kellel on selles osas laiaulatuslik hindamispädevus, ei pannud toime ilmset hindamisviga, kui ta järeldas, et ACEA ja AEP moodustavad varasema abi ja kõnealuse abi osas majandusüksuse.
- 64 Eeskätt võis Esimese Astme Kohus asuda seisukohale, mille kohaselt asjaolud, et ACEA teostas AEP üle kontrolli üksnes koos Electrabeliga ning et Electrabelile kuulus AEP kapitalis suurem osalus kui ACEA-le, ei takistanud käesolevas kohtuasjas komisjonil tuvastada, et ACEA ja AEP moodustavad kõnealuse majandusüksuse.
- 65 Seda tuvastust ei sea kahtluse alla AEP teised argumendid.
- 66 Esiteks tuleb asuda seisukohale, et arvestades eelneva analüüsiga, ei saa nõustuda argumentidega, mis tuginevad esiteks AEP funktsionaalsele sõltumatusele ACEA

suhtes, mille komisjon tuvastas, andes oma hinnangu koondumisele, ning teiseks majandusüksuse mõistele koondumiste ja kartellide valdkonnas. Nimelt, nagu otsustas õigesti Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 135, 137 ja 138, võib majandusüksuse mõiste riigiabi valdkonnas olla erinev sellest, mida kohaldatakse konkurentsioiguse muudes valdkondades.

- 67 Igal juhul ei saa AEP võimalik funktsionaalne sõltumatus ega koondumiste ja kartellide valdkonnas kohaldatav majandusüksuse mõiste seada kahtluse alla seda, et arvestades eeskätt vetoõigusega, mis ACEA-l on AEP juhtimise kõige tähtsamates küsimustes, võis Esimese Astme Kohus käesolevas kohtuasjas kinnitada komisjoni tuvastust, mille kohaselt ACEA teostab AEP üle kontrolli ning viimane kuulub ühtsesse kogumisse.
- 68 Teiseks, mis puudutab väidetava vara ülekandmise (*asset deal*) raames AEP-le ettevõtte asjaomase osa ülekandmisele tuginevat argumenti, siis piisab märkimisest, et seda laadi tehingute suhtes kohaldatavad eeskirjad ei ole kohaldatavad sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, kus ACEA säilitas asjaomase ettevõtte osa üle ühise kontrolli ning seda võib seega käsitada AEP-ga majandusüksust moodustavana.
- 69 Kolmandaks, mis puudutab argumenti, mis tugineb Esimese Astme Kohtu viitele eespool viidatud kohtuasjale Itaalia *vs.* komisjon, siis tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktides 55–64 antud hinnangutest, et isegi juhul, kui see viide oli ekslik, nagu väidab AEP, võis Esimese Astme Kohus sellegipoolest asuda seisukohale, et komisjonil oli võimalik tuvastada, et ACEA ja AEP moodustasid majandusüksuse. Seega on see argument tulemusetu.

- 70 Neljandaks, mis puudutab AEP argumenti, mille kohaselt kõnealuse abi maksmine oleks tulnud peatada üksnes ACEA-le AEP kapitalis kuuluva osalusega proportsionaalses osas, siis piisab selle märkimisest, et käesoleva kohtuotsuse punktis 61 esitatud põhjustel võisid komisjon ja Esimese Astme Kohus leida, et kogu AEP-le makstav abi, isegi kui seda makstakse väiksemas summas, võib tingida eelise andmise ACEA-le.
- 71 Kõige eelnevaga arvestades tuleb esimese väite teine osa tagasi lükata.

Esimese väite kolmas osa, mis tugineb vaidlustatud kohtuotsuse irratsionaalsele ja vastuolulisele põhjendusele

– Poolte argumentid

- 72 AEP heidab Esimese Astme Kohtule ette, et ta piirdus sellega, et esitas kõik komisjoni argumentid enda omadena, ilma et ta oleks täheldanud nende vastuolulisust ning nendega seonduvat selget õigusnormide rikkumist ja hindamisviga.
- 73 AEP leiab eeskätt, et kuivõrd Esimese Astme Kohus tunnistas, et AEP-d kontrollivad kaks eraldiseisvat kontserni ning et nendest kahest kontsernist on Electrabelil suurem osalus, siis on tema järeldus, mille kohaselt AEP-l ja ACEA-l on ühine kontrollkeskus, vasturääkiv, omavoliline ja ebaloogiline, sest sama äriühing ei saa loogiliselt moodustada majandusüksust kahe eraldiseisva isikuga.

- 74 Lisaks sellele ei ole Esimese Astme Kohtu seisukohale, mille kohaselt AEP ei ole funktsionaalselt sõltumatu, sest tema toodetud elektrienergia turustamisega tegeleb AE Trading, lisatud ühtegi selgitust, mis võimaldaks aru saada selle tähendusest.
- 75 AEP on seisukohal, et on irreaalne ja ebaloogiline arvata, nagu seda tegi tema väitel Esimese Astme Kohus, et AceaElectrabel asutati selleks, et hiilida kõrvale riigiabi suhtes kohaldatavatest eeskirjadest, ning et komisjon ei olnud kohustatud tõendama sellise kõrvalehiilimise eesmärgi olemasolu, vaid et üleandmise toimumise tuvastamisest ning riigiabi eeskirju silmas pidades sellest tulenevate ohtude kirjeldamisest piisas komisjoni arutluskäigu põhjendamiseks.
- 76 AEP arvates rääkis Esimese Astme Kohus endale samuti vastu siis, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 140, et majandusüksuse olemasolu väljaselgitamiseks tuleb võtta arvesse asjaomase ettevõtja osalust äriühingute kontsernis, mida kontrollib otseselt või kaudselt üks selle kontserni äriühingutest, samuti teatud üksuse poolt kontrollitava ühtse kontserni moodustamist, samas kui ta ise tuvastas, et AEP-d kontrollisid kaks eraldiseisvat üksust.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 77 Tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tähenda Euroopa Kohtu põhikirja artikli 36 ja artikli 53 esimeses lõigus sätestatud Üldkohtu kohustus otsuseid põhjendada, et Üldkohus peab esitama ammenitava ning üksikasjaliku ülevaate menetluspoolte kõikidest arutluskäikudest. Põhjendus võib seega olla tuletatav, tingimusel et see võimaldab huvitatud isikutel aru saada põhjustest, miks kõnealused meetmed on võetud, ning et Euroopa Kohtul on piisavalt elemente oma kohtuliku kontrolli teostamiseks (2. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-431/07 P: Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon, EKL 2009, lk I-2665, punkt 42, ja 21. jaanuari 2010. aasta määrus kohtuasjas C-150/09 P: Iride ja Iride Energia vs. komisjon, punkt 42).

- 78 Käesolevas kohtuasjas piisab selle tuvastamisest, et Esimese Astme Kohtu arutluskäik on selge ja arusaadav ning võimaldab nii AEP-l kui ka Electrabelil aru saada põhjustest, miks Esimese Astme Kohus viidatud väite tagasi lükkas, ning samas annab Euroopa Kohtu käsutusse piisavalt elemente oma kohtuliku kontrolli teostamiseks.
- 79 Eskätt tuleb rõhutada, et väidetavad vastuolud arutluskäigus, mida AEP Esimese Astme Kohtule ette heidab, käsitlevad tegelikult samu õigusnormide rikkumisi, mida uuriti ja mis lükati tagasi esimese väite teise osa raames, mitte põhjenduse puudumist.
- 80 Seetõttu tuleb esimese väite kolmas osa ja sellest tulenevalt esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb kohtuotsusest TWD vs. komisjon tuleneva kohtupraktika ulatust

Teise väite esimene osa, mis tugineb esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses sisalduvate väidete moonutamisele

– Poolte argumendid

- 81 AEP väidab, et kuna Esimese Astme Kohus väitis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 172, et komisjon ei olnud kohustatud varasemas otsuses analüüsima abikava alusel

antud individuaalselt abi, siis moonutas ta hagiavalduses sisalduvat kolmandat väidet, millega viidati sellele, et abikava alusel antud individuaalse abi tagasimaksmise kohustuse kehtestamiseks tuleb eelnevalt uurida iga asjaomase ettevõtte individuaalset olukorda.

- ⁸² Nimelt on AEP seisukohal, et enne abi tagasimaksmise kohustuse kehtestamist on tingimata vaja välja selgitada, kas ja millises ulatuses iga üksik ettevõtja, kes kuulub niisugusesse kategooriasse, mida kõnealune abikava puudutab, sai EÜ asutamislepingu sätetega kokkusobimatut abi. Käesolevas asjas ei ole sellist kontrolli tema väitel veel toimunud.

– Euroopa Kohtu hinnang

- ⁸³ Nende väidetega seoses piisab selle märkimisest, et esiteks tuleneb esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse punktidest 23–28 ning samuti Esimese Astme Kohtu vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 147–151, et Esimese Astme Kohus võttis õigesti kokku AEP esitatud argumendid ning teiseks, et Esimese Astme Kohus vastas nendele argumentidele vaidlustatud kohtuotsuse punktides 164–181.

- ⁸⁴ Eeskätt esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse punkti 25 viimasest osast tuleneb, et AEP väitis muu hulgas seda, et ACEA või AEP vastu ACEA-le makstud varasema abi ebaseaduslikkusele tuginemiseks oleks komisjon pidanud uurima varasemas otsuses varasemate abikavade kohaldamist ACEA suhtes, ning kuna ta seda ei uurinud, siis ei saanud ta sellisele ebaseaduslikkusele tugineda.

85 Seega ei saa Esimese Astme Kohtule ette heita esimeses kohtuastmes esitatud hagi-avalduuses sisalduva kolmanda väite moonutamist, sest ta vastas AEP esitatud argumentidele, eeskätt tuvastades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 172, et komisjon ei olnud varasemas otsuses kohustatud analüüsima nimetatud abikavade alusel makstud individuaalset abi.

86 Seetõttu tuleb teise väite esimene osa tagasi lükata.

Teise väite teine osa, mis tugineb õigusnormide rikkumisele

– Poolte argumendid

87 Esiteks väidab AEP, et kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenev kohtupraktika, mis käsitleb tema arvates ühele ettevõtjale makstava abi kumuleerumise mõju hindamist, on kohaldatav üksnes ühe ja sama ettevõtte suhtes. Tema aga olevat esimese väite raames tõendanud, et ACEA-d ja teda ei saa käsitada majandusüksust moodustavana. Seetõttu kinnitas Esimese Astme Kohus ekslikult vaidlusalust otsust osas, milles kohaldati kõnealust kohtupraktikat.

88 Teiseks on AEP seisukohal, et Esimese Astme Kohus oleks pidanud selle tõendamiseks, et varasem abi kumuleerunult kõnesoleva abiga võis omada kahjustavat mõju, kontrollima, kas ACEA-le oli tõepoolest antud ebaseaduslikku abi; seda ei kontrollinud ei Itaalia Vabariik ega komisjon.

- 89 Kuivõrd Esimese Astme Kohtu arutluskäigust ilmneb, et komisjoni poolt läbi viidav analüüs pidi arvesse võtma eeskätt abi mõju ACEA-le, muutis Esimese Astme Kohus AEP arvates kohtuotsusest TWD *vs.* komisjon tuleneva kohtupraktika abi kokkusobivuse uueks tingimuseks, mida asutamisleping ette ei näe ja mille eesmärk on sanktsioneerida varasema abi tagasi maksmata jätmist. Selle asemel, et võtta arvesse kumuleerumise võimalikku mõju kui kõnealuse abi ühisturuga kokkusobivuse hindamise elementi, kohaldas Esimese Astme Kohus apellandi väitel kõnealust kohtupraktikat varasemat abi tagasi maksuma sundiva vahendina, tagades, et varasemat abi saanud äriühing ei saa kõnealuse tagasimaksmiseni kasu saada ühestki hilisemast soodustusest, isegi kui see on kaudne. Kuid Esimese Astme Kohus hoidus seisukohta võtmast selle olulise vastuväite osas ning lükkas selle apellandi sõnul vaidlustatud kohtuotsuse punktis 188 tagasi täiendavalt esitatud väite alusel, mis – taas apellandi väitel – jääb üksnes puhthüpoteetilisele tasandile.
- 90 AEP rõhutab, et vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise hetkel oli võimatu ette näha kumuleeruva mõju olemasolu ning hinnata selle tähtsust. Kui komisjon uurib abikava, on tal apellandi väitel valida, kas uurida individuaalseid juhtumeid või piirduda üldise ja abstraktse hinnanguga. Kui ta otsustab teise võimaluse kasuks, on tema võimalused selle tagamiseks, et asjaomane liikmesriik rakendaks otsust, piiratud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamisega; kohtuotsusest TWD *vs.* komisjon tuleneva kohtupraktikaga ei soovitud anda talle alternatiivset sanktsioneerimise vahendit.
- 91 AEP on nimelt seisukohal, et kuivõrd kõnealuse kohtupraktika eesmärk on vältida seda, et uue abi saaja võiks turul kasu saada ülemäärasest soodustusest, mis tuleneb sellest, et ta ei ole varasemat ebaseaduslikku abi tagasi maksnud, siis selle sama kohtupraktika kohaldamine nõuab uuest abist tulenevate soodustuste konkreetset ja üksikasjalikku uurimist ning seda, et see uurimine viiakse läbi tuginedes konkreetset abisaajast ettevõtte positsioonile asjaomasel turul võrreldes tema konkurentidega ja ühenduse kaubavahetuse voogudele.

- 92 Nii leiab AEP, et selleks, et komisjon võiks peatada uue abi maksmise, peab ta olema jõudnud põhjendatud järeldusele, et kahe abi kumuleerumisest tulenev konkurentsi ja kaubavahetust moonutav mõju asjaomastes valdkondades on selline, et tuleb asuda seisukohale, et uue abi negatiivne mõju on tugevam positiivsest mõjust, mistõttu on uue abi andmise lubamine esimese abi tagasimaksmiseni võimatu.
- 93 Seetõttu, kuivõrd Esimese Astme Kohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 186, et kohtuotsusest TWD vs. komisjon tuleneva kohtupraktika kohaselt ei pea komisjon tõendama, et kahe abi kumuleerumine mõjutab kaubavahetust, vaid piisav on üksnes sellise ohu olemasolu, siis on Esimese Astme Kohus rikkunud õigusnorme.
- 94 Kolmandaks on AEP seisukohal, et Esimese Astme Kohus rikkus õigusnorme, leides, et liikmesriik ja uut abi saav ettevõtte peavad esitama komisjonile asjaolud, mis võimaldavad tõendada uue abi ja varasema, tagasi maksmata ebaseadusliku abi kumuleeruva mõju puudumist. Nimelt, kuigi asjaomane liikmesriik peab esitama komisjonile asjaolud, mis võimaldavad tõendada, et uus abi on ühisturuga kokkusobiv, ei ole see liikmesriik ega asjaomane ettevõtte AEP arvates kohustatud tõendama, et kõnealuste abide kumuleerumine ei mõjuta kuidagi kaubavahetust.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 95 Sissejuhatuseks tuleb esiteks meelde tuletada, et argument, mille kohaselt ACEA ja AEP kujutavad endast varasema abi ja kõnealuse abiga seonduvalt kahte eraldiseisvat üksust, lükati esimese väite teise osa uurimise raames tagasi. Teiseks märgiti sama uurimise raames, et seetõttu ei rikkunud Esimese Astme Kohus õigusnorme, leides,

et komisjon võis asuda seisukohale, et kõnealune AEP-le antav abi võimaldas ACEA-l sellest kasu saada.

- ⁹⁶ Seejärel tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et tagasi maksmata abi ja plaanitava abi kumuleeruva mõju vältimise vajadus on sama, olenemata sellest, kas tegemist on individuaalse abi või abikava raames antava abiga, ning et kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenev kohtupraktika võimaldab komisjonil seada abi kokkusobivuse sõltuvusse varasema ebaseadusliku abi eelnevast tagasimaksmisest (vt selle kohta eespool viidatud määrus kohtuasjas Iride ja Iride Energia vs. komisjon, punktid 49, 50 ja 70).
- ⁹⁷ Nimelt peab komisjon esiteks vajaduse korral võtma arvesse varasema ebaseadusliku ning tagasi maksmata abi ja uue abi võimalikku kumuleeruvat mõju (vt selle kohta 15. mai 1997. aasta otsus kohtuasjas TWD vs. komisjon, punktid 26 ja 27) ja teiseks saab ta uue abi ühisturuga kokkusobivaks tunnistada vaid siis, kui tema käsutuses olevad asjaolud võimaldavad sellise järelduseni jõuda (vt selle kohta eespool viidatud määrus Iride ja Iride Energia vs. komisjon, punkt 70).
- ⁹⁸ Käesolevas kohtuasjas tuvastas Esimese Astme Kohus esiteks, et komisjoni käsutuses olid asjaolud, mis viitasid sellele, et ACEA oli varasemast abist kasu saanud ning teiseks, et tema käsutuses ei olnud asjaolusid, mis oleksid võimaldanud järeldada, et puudub varasema abi ja kõnealuse abi ebaseaduslik ning ühisturuga kokkusobimatu kumuleeruv mõju.
- ⁹⁹ Kuid nagu Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 187 õigesti meelde tuletas, nähtub kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenevast kohtupraktikast, et juhul, kui komisjon otsustab algatada ametliku uurimismenetluse, peavad liikmesriik

ning uue abi võimalik saaja esitama komisjonile asjaolud, mis võimaldavad tõendada, et see abi on ühisturuga kokkusobiv, ning et see kohustus laieneb ka vajadusele tõendada uue abi ning varasema ebaseadusliku, ühisturuga kokkusobimatu ning tagasi maksmata abi kumuleeruva mõju puudumist.

- 100 Seega leidis Esimese Astme Kohus õigesti, et kuivõrd varasem otsus käsitles abikava, mitte individuaalset abi, mistõttu oli nimetatud abikava raames abi saajate poolt tagasimaksmisele kuuluvate summade kindlaksmääramine Itaalia Vabariigi ülesanne, pidi Itaalia Vabariik, ACEA ja AEP teavitama komisjoni menetluse raames, mis päädis vaidlusaluse otsusega, tagasimaksmisele kuuluvatest summadest ning vajaduse korral varasema abiga seoses juba tagasi makstud summadest, et tõendada abi ebaseadusliku kumuleerumise võimalikku puudumist.
- 101 Kuid kuna selliseid andmeid komisjonile ei esitatud, siis ei saa sellest tulenevalt Esimese Astme Kohtule ette heita, et ta asus seisukohale, et käesolevas kohtuasjas ei olnud komisjon kohustatud täpselt kindlaks määrama varasema abi summat, mis oli ACEA-le makstud, enne kõnealuse abi maksmise mis tahes peatamist kohtuotsusest TWD vs. komisjon tuleneva kohtupraktika alusel.
- 102 Lõpetuseks, kuivõrd Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et on piisav, kui komisjon tõendab, et vaidlusalune abi mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust või moonutab konkurentsi (eespool viidatud määrus Iride ja Iride Energia vs. komisjon, punkt 72), siis otsustas Esimese Astme Kohus õigesti, et käesolevas kohtuasjas ei olnud komisjon kohustatud konkreetselt ja üksikasjalikult hindama kõnealusest abist tulenevaid soodustusi, tuginedes seejuures konkreetselt AEP ja ACEA positsioonile asjaomasel turul võrreldes nende konkurentidega ning ühenduse kaubavahetuse voogudele.

103 Kõige eelnevaga arvestades tuleb tuvastada, et Esimese Astme Kohtu arutluskäigu raames ei ole rikutud õigusnorme ning et seetõttu tuleb teise väite teine osa tagasi lükata.

Teise väite kolmas osa, mis tugineb vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste vastuolulisele ja puudulikule laadile

– Poolte argumendid

104 AEP väidab, et Esimese Astme Kohus tunnistas vaidlustatud otsuse punktis 179, et ta ei saa kindlalt väita, et ACEA sai asutamislepingu eeskirjadega kokkusobimatut abi. Seetõttu ei saa AEP aru, miks Esimese Astme Kohus leidis selle kohtuotsuse järgmises punktis, et ACEA finantsaruandes sisalduvast märkest teatud summa tagasimaksmise võimaliku ohu kohta piisas komisjoni arutluskäigu põhjendamiseks.

105 AEP leiab, et vaidlustatud kohtuotsuse punkt 186 on arusaamatu ning kohtuotsuse punkt 187 seletamatu ning põhjendamata. Lisaks sellele ei olevat selle kohtuotsuse punkt 188 põhjendatud.

106 AEP lisab selles osas, et kuivõrd Esimese Astme Kohtu arutluskäik nendes punktides tingib selle, et nimetatud kohus asus seisukohale, et komisjon ei olnud saanud Itaalia Vabariigilt oma uurimise läbiviimiseks vajalikku teavet, siis oleks Esimese Astme Kohus pidanud vastama kohtuistungil esitatud argumendile, mille kohaselt ei saa komisjon sellisel juhul teha otsust üksnes tema käsutuses olevate asjaolude alusel, vaid peab

järgima määruse nr 659/1999 artiklis 5 ette nähtud menetlust. Esimese Astme Kohus hoidus aga sellele argumendile vastamast.

– Euroopa Kohtu hinnang

- ¹⁰⁷ Käesoleva kohtuotsuse punktis 77 on meelde tuletatud, et Üldkohtul lasuv kohustus otsuseid põhjendada ei tähenda seda, et Üldkohus peab vastama sõnaselgelt kõigile poolte argumentidele, ning et põhjendus on piisav, kui see võimaldab huvitatud isikutel aru saada põhjustest, miks kõnealused meetmed on võetud, ning kui Euroopa Kohtul on piisavalt elemente oma kohtuliku kontrolli teostamiseks.
- ¹⁰⁸ Käesolevas kohtuasjas piisab esiteks selle tuvastamisest, et Esimese Astme Kohtu arutluskäik on selge ja arusaadav ning see võimaldab nii AEP-l kui ka Electrabelil aru saada põhjustest, miks Esimese Astme Kohus lükkas tagasi kõnealuse väite, ning Euroopa Kohtul on piisavalt elemente oma kohtuliku kontrolli teostamiseks.
- ¹⁰⁹ Esimese Astme Kohus selgitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 180 eeskätt, miks komisjon võis tema arvates vaatamata selle kohtuotsuse punktis 179 uuritud AEP argumentidele asuda seisukohale, et ACEA oli varasema ebaseadusliku abi saaja. Lisaks sellele tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 186–188 selgelt, et Esimese Astme Kohus esitas seal oma tõlgenduse kohtuotsusest TWD vs. komisjon tulenevast kohtupraktikast.

- 110 Teiseks tuleneb kohtutoimikust, et AEP tunnistab ise, et ta ei esitanud käesoleva kohtuotsuse punktis 106 viidatud argumenti Esimese Astme Kohtus toimunud kirjaliku menetluse raames, vaid esimest korda nimetatud kohtu istungil. Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et tegemist on uue etteheitega, millega taotletakse vaidlusaluse otsuse tühistamist.
- 111 Selles osas tuleneb kohtutoimikust, et selle etteheitega ei täiendata hagiavalduses varem kas otseselt või kaudselt esitatud etteheidet, millega kõnealune etteheide on tihedalt seotud. Kuid Üldkohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 kohaselt ei või menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus (vt selle kohta 12. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-564/08 P: SGL Carbon *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-191, punktid 20 jj).
- 112 Kuna kõnealune uus etteheide ei tugine uutele asjaoludele, mis tulid ilmsiks menetluse käigus, siis ei saa Esimese Astme Kohtule seetõttu ette heita kõnealusele argumendile selgelt vastamata jätmist.
- 113 Lisaks, kuivõrd AEP esitas selle argumendi esimest korda Euroopa Kohtus toimunud kirjaliku menetluse raames, siis tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kui ühel poolel lubatakse Euroopa Kohtus esitada esimest korda väide, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, tähendaks see, et tal on õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuasja ulatust Euroopa Kohtus. Euroopa Kohtu pädevus on apellatsioonimenetluses põhimõtteliselt piiratud Üldkohtu poolt talle esitatud väidete kohta antud hinnangu uurimisega (vt eeskätt 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-97/08 P: Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8237, punkt 38, ning samuti eespool viidatud määrus kohtuasjas Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon, punkt 32).

- 114 Seetõttu tuleb teise väite kolmas osa ja sellest tulenevalt teine väide tervikuna tagasi lükata.
- 115 Sellest tulenevalt tuleb hagi jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kohtukulud

- 116 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel, mida kohaldatakse kodukorra artikli 118 alusel ka apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja AEP on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud mõista välja AEP-lt. Lisaks, kuna Electrabel on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb tema kohtukulud jätta tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Mõista AceaElectrabel Produzione SpA-lt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud ja jätta AceaElectrabel Produzione SpA kohtukulud tema enda kanda.**
- 3. Jätta Electrabeli kohtukulud tema enda kanda.**

Allkirjad